

BUITEN

24^E JAARGANG N^O. 30

ZATERDAG 26 JULI 1930

Foto C. J. Steenbergh

GEZICHT OP DE WALLEN VAN HULST

Redactrice: RO VAN OVEN

INHOUD:

HET ZEGEL VAN CONFUCIUS, DOOR MAX SURIENT (5)	BLZ. 350
EEN 750-JARIGE (GEÏLL.) DOOR H. A.	BLZ. 349, 352—355
APHORISME.	ILL. 354
OVER HET LEVEN DER ESKIMO'S IN HET OOSTEN VAN GROENLAND (GEÏLL.) DOOR CHRISTIAN LEDEN	BLZ. 354—357
BESCHRIJVING VAN EENIGE KASTEELLEN IN DE OMGEVING VAN MERAN (GEÏLL.), DOOR A. A. v. R. v. S.	BLZ. 357—358, 360
DE SAMENSTELLING VAN BORDERS (GEÏLL.) DOOR MIEN RUYSS	BLZ. 358—360
DE DOOLHOF DER DWAASHEID, DOOR RALPH SPRINGER (36).	BLZ. 360

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS

De uitgevers verzoeken beleefdelyk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Men gelieve alles wat de Redactie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Redactrice Mw. Ro van Oven, Emmastr. 15, Amsterdam, stukken voor de Administratie aan de Uitgevers N.V. Scheltema & Holkema's Boekhandel en Uitgevers-Mij., Rokin 74—76, Amsterdam, Met de toevoeging: „Voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelyke naam en adresvermelding wordt verzocht, ook achter op de foto's.

Nieuw verschenen nummers 25 ets., oudere 50 ets.

Het zegel van Confucius

5) DOOR MAX SURIENT

MIJN groeten aan Mr. Macpherson en wij willen liever een boot hebben”, antwoordde Winton. „Mijn vriend, Mr. Sternberg, de Amerikaansche consul, komt met mij mede om zijn opwachting te maken”.

Wong Tom maakte een beleefde buiging en ging even stil weg als hij gekomen was.

Sternberg keek hem na tot hij in de schaduw was verdwenen.

„Het is hoog tijd, dat u teruggekomen bent om die clubbedienden weer eens tot de orde te roepen, Oom Charley”, zei hij. „Ze zijn slordig geworden sinds uw waakzaam oog niet meer op ze rust. Zij mogen geen Chinees hier binnenlaten alvorens hem te hebben aangediend”.

„Sternberg, er is één ding, dat ik in China geleerd heb — dat het tijd- en krachtverspilling is het onmogelijke te probeeren”, antwoordde deze zacht. „Ik kon tegen ze uitvaren tot ik een kop had als een kool vuur en ik zou toch niets bereiken als ik ze zou bevelen dien man niet toetelaten”.

„Wat bedoel je daarmee, Winton!” stoof Sternberg op. „Het is een vaste wet en Wong Tom is maar een comprador”.

Winton trad naderbij en liet zijn stem nog meer dalen.

„Misschien wel; maar ik heb je gewaarschuwd, dat je in China niet steeds je oogen gelooven kunt”, zei hij ernstig. „Wij hebben vanavond al een persoon herkend en weten nu dat jouw Richard Macpherson mijn Dick Macpherson is; nu zal ik je nog iets vertellen: jouw uitstekende comprador Wong Tom is dezelfde dikke bonze, die vijftien jaar geleden beschikte over leven of dood der vreemdelingen die zijn landgenooten in Lang Tun in handen waren gevallen.

DERDE HOOFDSTUK

Er was niets in Macpherson's houding of begroeting dat den toevalligen beschouwer op de gedachte had kunnen

brenge, dat er iets buitengewoons stak in zijn ontmoeting met Winton van wien hij onder zulke tragische omstandigheden was gescheiden; evenmin scheen hij enig bezwaar te hebben tegen de ongevraagde tegenwoordigheid van Sternberg. Hij was een opvallend man in zijn vlekkelooze, witte jacht-uniform — lang en slank, met de breede schouders, den rechten rug en de smalle heupen die een militaire opleiding verrieden. Zijn vel, reeds donker van zichzelf, was door weer en wind gebruid tot de kleur van zadel-leer en vormde een vreemd contrast met het kort geknipte sneeuw witte haar en de netjes geknipte en gepunte snor. Zijn oogen hadden die eigenaardige, donkere tint, die het moeilijk maakt de afscheiding tusschen pupil en iris te zien, de neus was dun en gebogen met de bocht, die wijst op latente wreedheid.

Sternberg had de bungalow goed gekend in den tijd toen de Farleys ze bewoonden; maar aan de kamer waarin de nieuwe eigenaar hem ontving, was niets, dat hem bekend voorkwam. Toentertijd was ze een typisch staaltje geweest van de tijdelijke tehuizen van vreemdelingen in het Oosten — een mengelmoes van gemakkelijke meubelen uit het moederland meegebracht met collecties porselein, wapens en andere curiositeiten, die iedere vreemdeling zonder uitzondering bijeenbrengt tijdens zijn verblijf in een vreemd land. Maar in den korten tijd dat Macpherson er de bezitter van was, was het vertrek heelemaal veranderd en bevatte het niets aan meubilair of versiering dat iemand den indruk kon geven, dat men in China was.

In plaats van de koelere en gebruikelijke inheemsche matten bedekten dikke Perzische tapijten den gepolitoerden vloer; de meubelen waren blijkbaar van Europeeschen vorm en makelij en prenten met jacht- en sporttafreelen hingen aan de wanden boven de goed-gevulde boekenkasten en -rekken. Het had best de werkkamer kunnen zijn van iemand, die aan een weelderig ingericht Engelsch landhuis gewend was en de man die hen binnenliet was zoo een echt type van den Engelschen butler als men ergens in Londen kon vinden.

Hoewel met zijn gedachten in ernstiger dingen verdiept, keek Winton opmerkzaam rond, want niemand wist beter dan hij hoeveel kosten zoo een verandering meebracht en indertijd had Macpherson openhartig verteld, dat zijn geldmiddelen uiterst beperkt waren.

Maar meer indruk dan de veranderingen in het huis, maakte op hem de verandering, die in den man had plaats gegrepen. Op de boot en in Hongkong — behalve in die vreemde periode die steeds volgde op zijn terugkeer van zijn geheimzinnige expedities — was Macpherson een opgewekte, luchthartige vent geweest, altijd vol grappen en steeds bereid om mee te doen als er kattenkwaad uit te halen of pret te maken was. Zijn haar en snor waren pikzwart geweest en zijn gezicht vrij van rimpels of zorgelijckheid. Nu zaten er twee diepe, loodrechte rimpels tusschen de witte wenkbrauwen en vormde de mond een strakke, strenge lijn, die iemand den indruk gaf, dat hij zich nooit meer tot een glimlach zou kunnen plooiën.

„Het is aardig van je, dat je gekomen bent, Winton — en dat je Mr. Sternberg hebt meegebracht”, zei hij rustig en met juist die kleine aarzeling vóór het eind zijner begroeting, die den consul deed vermoeden, dat Macpherson liever had gehad, dat Winton alleen was gekomen. „Ik mag wel aannemen, dat je vriend niets weet van de oude geschiedenis?”

„Ik heb hem zoowat alles verteld, wat ik er van weet en dat was weinig genoeg”, antwoordde Winton. „Ik had altijd gedacht, dat Lang Tun het slot was en dat het tot niets diende om het verleden op te rakelen. Ik heb steeds verondersteld, dat je het lot der overigen had gedeeld — dat ik de eenige blanke was, die levend uit die ommuring was gekomen waar wij vijftien jaar geleden van elkaar weggingen. Het is eerst twee uren geleden, dat ik tot de ontdekking kwam, dat ik mij vergist heb”.

Macpherson knikte en de rimpels tusschen de wenkbrauwen schenen dieper te worden.

„Het was een drama der vergissingen, Winton”, zei hij. „Ik werd door hetzelfde geloof misleid; ik dacht, dat ik de eenige overlevende was; ik vernam slechts enkele maanden eerder dan jij de waarheid — of beter gezegd een gedeelte ervan”.

„Ik heb me niet schuil gehouden sinds dien tijd”, antwoordde Winton met juist genoeg nadruk op het persoonlijk voornaamwoord om zijn opmerking een beteekenis te geven, die Macpherson niet onopgemerkt voorbij kon laten gaan.

De donkere huid werd nog donkerder en een oogenblik gloeide er een vreemd licht in de sombere oogen; maar het

doofde snel en de stem was kalm en niet toornig toen hij sprak.

„Zie eens hier, Winton, laten wij voor het oogenblik aannemen, dat die heele geschiedenis inderdaad een vergeeflijke dwaling van beide zijden was”, zei hij. „Als je zoo'n toon aanslaat, hoeft er niet veel bij te komen, of wij hebben de hevigste ruzie — wat nog niets zou bewijzen. Ik erken, dat ik den schijn gewekt heb mij schuil te houden, want tenzij je regelmatig Burke's Adelboek bestudeert, zou je nooit Dick Macpherson herkend hebben uit de lange rij van namen, die ik geërfd heb. De beste Chineesche speurders hebben twaalf jaar, of langer, noodig gehad om er achter te komen. Als je er niets tegen hebt, zullen wij het voor het oogenblik bij Macpherson laten; de titels zouden je niet interesseeren”.

„Ik heb nooit vernomen, dat je de kust bereikt heb, Macpherson, ofschoon ik verbindingen en kennissen heb in iedere haven”, antwoordde Winton; en Sternberg bemerkte uit zijn toon, dat zijn wantrouwen in geen deele was verdwenen.

„Maar ik heb de kust van China nooit onder de oogen gehad van den dag waarop ik Hongkong verliet om naar Lang Tun te gaan tot ik ze een maand geleden in het oog kreeg van het dek van mijn jacht”, antwoordde Macpherson. „Het dient nergens toe, dat wij langs elkaar heen praten, Winton; wil jij jouw geschiedenis vertellen, of zal ik beginnen?”

„Ik zou liever luisteren”, zei Winton. „Mijn verhaal is van minder beteekenis — het betreft slechts mijzelf. Steek van wal. De tijd snelt voort”.

„Ik zal mijn best doen hem niet te verspillen”, zei Macpherson. „Het heeft geen nut in bijzonderheden af te dalen, maar toen ik kennis met je maakte op de „China”, was ik naar Hongkong gezonden. Mijn familie had alle regelingen getroffen; ik had een crediet op de Hongkong en Shanghai Bank ten bedrage van drie honderd Pond per jaar, waarvan mij persoonlijk op iederen eerste van de maand vijf-en-twintig Pond moest worden uitbetaald met de bepaling, dat mij onder geen omstandigheden voorschot mocht worden verstrekt, terwijl het crediet automatisch verviel als ik het in twee achtereenvolgende maanden niet in ontvangst kwam nemen. Dat is ook de reden waarom er geen navraag naar mij is gedaan, toen ik mij na het drama van Lang Tun niet meer vertoonde; de bankiers zijn aan dergelijke verdwijningen gewend. Er was thuis nooit een publiek schandaal geweest; de familieraad was eenvoudig tot het besluit gekomen, dat ik in Europa tot niets nut was en beter zou doen dit werelddeel te verlaten. Ik was begonnen bij de infanterie — maar later ging ik over naar een huzaren-regiment, dat naar Indië werd gezonden”.

„In Indië voerde ik niet veel goeds uit; ik maakte er veel schulden en daarenboven kreeg ik er last van de hitte en van koorts. Ik tracht mij niet vrij te pleiten, maar er zijn heele periodes in mijn leven daar, waaraan ik slechts een flauwe herinnering heb. Voor zoover ik weet was er geen publiek schandaal, maar de kolonel liet mij eens op een dag bij zich komen en verzocht mij mijn handteekening te zetten onder eenige stukken, die gereed voor hem lagen; en mijn connecties met het regiment namen een einde zoodra hij telegrafisch de officieele toestemming had verkregen — zoodat ik nog dienzelfden avond naar Engeland kon terugkeeren.

Er werd geen gemest kalf geslacht om mijn terugkomst te vieren; de jongste zoon van een jongsten zoon, die feitelijk zijn paspoort uit het leger heeft gekregen, wordt niet met open armen ontvangen, zelfs als het hoofd der familie eenige malen baron, graaf en markies is, voornamelijk in den Ierschen en Schotschen adel. Zij troffen een schikking met mijn crediteuren — hoofdzakelijk geldschietters — en schilderden de heerlijkheden van een leven in China voor mij af. Ik had geen keus en bovendien was mij alles eender en dus schikte ik mij in het onvermijdelijke — en werd je medereiziger op de „China” van San Francisco naar mijn verbanningsoord.

De rest van mijn geschiedenis ken je tamelijk goed, Winton. Ik werd verliefd op Josephine en zij zwichtte voor mijn aandrang om ons te laten trouwen, onmiddellijk nadat wij in Hongkong aan land waren gegaan. Ik kan je niet zeggen hoe vaak ik het besluit heb vervloekt, dat wij genomen hadden om ons huwelijk geheim te houden tot ik er mijn familie kennis van had gegeven. Bedenk wel, dat ik toen nog geen drie-en-twintig jaar oud was en dat ik er op vertrouwde, dat zij mijn huwelijk zouden beschouwen als een bewijs, dat ik mijn leven wou beteren en op zijn minst mijn toelage aanmerkelijk zouden verhoogen. Valsche schaamte bracht mij er toe ons huwelijk niet publiek te maken, voor

ik mijn vrouw een tehuis kon aanbieden harer waardig; en zoo kwamen wij overeen, dat zij onder haar meisjesnaam naar Lang Tun zou gaan en daar zou wachten tot ik antwoord had gekregen op de hartstochtelijke brieven, die ik naar huis had gezonden.

Ik kreeg die antwoorden — twee jaar later in Londen. De notaris van onze familie stak ze mij aarzelend toe; ik denk, dat hij ze gedictieerd had en bang was een zeer voordeeligen cliënt te verliezen. Intusschen was het gebeurde in Lang Tun een geschiedkundige gebeurtenis geworden. Winton, ik hoop, dat jij me kunt vertellen wat mij daarheen gevoerd heeft; ik weet alleen, dat ik Hongkong heb verlaten om te gaan jagen met een kleinen halfbloed, die zich daar Jenkinson noemde, ofschoon de Chineezen een anderen naam voor hem hadden. Toen bevond ik mij plotseling in een kamer waar een aantal vreemde mannen kaart zaten te spelen. Ik herinner mij de rest, hoe wij door den nacht naar het zendelingenstation draafden, dat ik Josephine vond en dat er daarna gevochten werd”.

„Ga voort!” zei Winton kortaf. „Je vindt je vrouw in het hospitaal, niet waar?”

„Ja, met een paar zendeling-doktoren en drie of vier andere vrouwen”, antwoordde Macpherson. „Geen van allen had eenig begrip van het werkelijke gevaar dat ze bedreigde en de mannen waren zoo dwaas om af te spreken, dat zij de dunne deuren zouden sluiten en met de herriemakers — zooals zij ze noemden — door de ramen zouden onderhandelen. Zij wilden niet naar mij luisteren; zij waren overtuigd, dat de menschen voor wie zij zooveel gedaan hadden, ze geen kwaad zouden doen. Ik drong er op aan, dat Josephine met me mee zou gaan, daar blijven een wisse dood beteekende; onmiddellijke vlucht bood wellicht één kans op de millioen.

Wij ontkwamen aan den achterkant van het gebouw, terwijl de oproerlingen zich gereed maakten den voorkant te bestormen; maar de moeilijkheden, die wij te overwinnen hadden, waren grooter dan waarop ik had gerekend.

Ik geloof, dat ik een paar mannen heb gedood, maar het was hopeloos. De kreten der vrouwen, die uit het hospitaal werden gesleurd, klonken ons in de ooren en ik richtte mijn revolver op mijn vrouw, doch dat schot werd nooit gelost. Het laatste, dat ik mij herinner, was een schreeuw van woede en protest en daarop dansten duizenden sterren voor mijn oogen en werd alles donker om mij heen. Het duurde weken eer ik weer tot bezinning kwam en toen was ik ergens in een vreemd land, onder menschen geheel verschillend van de Chineezen der Zuidelijke provincies”.

„Alleen?” vroeg Winton streng.

„Ja, alleen, behalve een paar millioen Tartaarsche Chineezen”, antwoordde Macpherson. „Ik zal maar kort zijn, Winton, ofschoon de Hemel weet, dat het mij toentertijd lang genoeg duurde. Ik moest eerst een nieuwe taal leeren, voor ik zelfs om opheldering kon vragen; maar dat kostte mij de minste moeite, want ik leer heel gemakkelijk talen; het bloed van bijna alle rassen van Europa is in dat der Macphersons vermengd. Toen vernam ik, dat ik op de plaats waar ik was neergeslagen, voor dood was achtergelaten.

Natuurlijk heb ik sindsdien vernomen, dat dit bloedig festijn dagen en nachten geduurd heeft en het schijnt fysiek onmogelijk, dat ik het er levend heb afgebracht, zonder eenige verzorging; maar er is heel wat noodig om een Schotschen Ier te dooden en, hoe dan ook, ik overleefde het. Toen, nadat het laatste huis leeggehaald was en de dood een einde had gemaakt aan het lijden van den laatsten gevangene, begon het gepeupel over de gevolgen na te denken, zich te herinneren, dat er een dag van wrake zou komen en sloop het langzaam weg. Het nieuwtje had zich in den omtrek verbreid en uit de naburige dorpen waren tal van mannen gekomen om mee te genieten van de pret en de plundering, zooals gieren zich verzamelen om een aas. Velen waren echter te laat gekomen en daartoe behoorde ook een troep kunstmakers en berentemmers uit het Noorden. Van de handelswijk en de zendings-gebouwen was toen al niet anders overgebleven dan verkoelde muren, zelfs door het gepeupel verlaten; want de angst voor weerwraak had zich van hen meester gemaakt en zij waren teruggeslopen naar de achterbuurten van Lang Tun.

Toen de kunstmakers zich van het moordtooneel verwijderden, zagen ze mij liggen en toen ze mij fouilleerden, bevonden zij, dat er nog een vonkje leven in mij gloorde.”

(Wordt vervolgd)

Foto C. J. Steenbergh

BORDES VAN HET STADHUIS TE HULST, MET WAPENSCHILDEN (- 1690) VAN HOLLAND VAN KONING STADHOUDER WILLEM III EN VAN HULST, AFKOMSTIG VAN DE TORENSPITS DER GROOTE KERK TE HULST

EEN 750-JARIGE

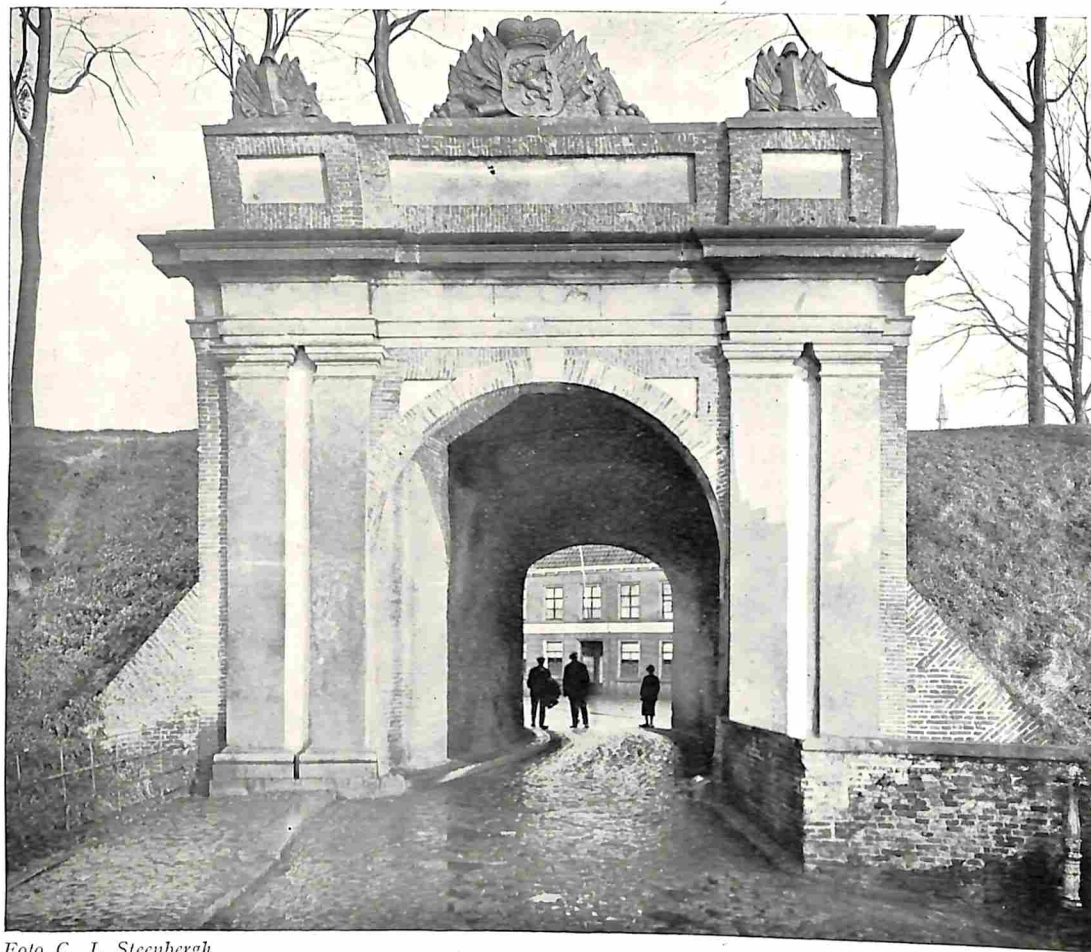

Foto C. J. Steenbergh

DE GENTSCHE POORT TE HULST (GEBOUWD 2DE HELFT DER 17DE EEUW)

HULST IN ZEEUWSCH VLAANDEREN

EENMAAL lag Hulst aan de Schelde en voeren in haar haven, het Hellegat, de zeeschepen binnen, koopvaarders en oorlogsschuiten. Tegenwoordig ligt het stadje wel twee uur gaans van de zee. Dit is het werk van aanslibbing en inpoldering. Hulst is wel geen Doode Stad thans zooals Veere, doch de roem van vroeger dagen is eraf, zooals dat van Edam geldt, of Hoorn of Grave. Wij kunnen ons eigenlijk niet meer voorstellen, als wij in zulke steden wandelen tusschen een nijvere maar rustige bevolking, dat zoo'n Hulst, zoo'n Hoorn centra zijn geweest van internationale beteekenis, motoren van Nederlandsche stuwkracht . . .

⊗ In Augustus viert Hulst haar 750-jarig bestaan als stad, in 't bezit van behoorlijk omschreven stedelijke rechten. Want lang vóór 1180 spraken de Kronijcken van een Vlek, genaamd Hulust of Hulustrum, aan welke Margaretha, Gravin van Vlaanderen en Henegouwen, vrijdom van tollén schonk door geheel Vlaanderen heen (1070), welk octrooi een toevoeging was van alweer nog oudere begunstiging door haar „voorzaat” Philips. De herkomst van Hulst verliest zich dus in de duisternis

der vroegste middeleeuwen, en zeer waarschijnlijk is zij terug te voeren tot een Romeinsche nederzetting aan het Scheldewater. ☞ Als de machtigen u octrooien en privileges schenken, dan is dat enkel het bewijs, dat gijzelf ook reeds macht hebt. Hulst was een havenstad, en zij was daarom in die ver verleden tijden een knooppunt van groote beteekenis, daar alle groote vervoer immers te water moest geschieden. Honderden jaren later zag men op den Amsterdamschen Dam tusschen de houten hutten en huizen, waaruit de tegenwoordige Hoofdstad toen bestond, allerlei Europeesche drachten. Maar reeds lang te voren, in 1180, toen Hulst bij handvest van Philips van den Elzas, Graaf van Vlaanderen en Vermandoys den naam oppidum (stad) ontving, bewogen zich dáár die verschillende Europeeërs, die eerst later aan de Amstelboorden zich zouden laten zien. Dorestad (bij Wijk bij „Duurstede”) was in die jaren, rondom 1000 na Chr., de grootste koopstad van deze lage landen. Maar Hulst was een van de kleinere belangrijke centra. Belangrijk zoowel om commercieele als strategische redenen. En dit belangrijke werd

Foto C. J. Steenbergh

DE ST. WILLEBRORDSKERK TE HULST (TWEDE HELFT DER 15DE EEUW, KAPELLEN EERSTE HELFT DER 16DE EEUW; TOREN VERNIEUWD)

uitgedrukt in dien beroemden Charter van Philips van den Elzas, thans 750 jaar geleden. ☞ Eigenaardig is het zich Hulst voor te stellen, zooals het toen en nog een paar eeuwen later moet hebben geleefd. De huizen waren voor het overgrootste deel van hout opgetrokken. Alleen de kerk, die in het midden begon te verrijzen, kreeg muren van grauw arduin en werd later ook verder in die steensoort voltooid. Hier en daar zal zich, bij gebreke toen nog van regelmatige wallen, een redoute van klei en steen hebben bevonden voor de verdediging, want de overvallen door geregelde zoowel als ongeregelde troepen en zelfs piraten kwamen veelvuldig voor. Als wij in het tegenwoordige tijdsgewricht lezen, hoe in sommige kuststreken van China een in hutten levende vaak zeer nijvere bevolking gedurig blootstaat aan aanvallen door avontuurlijke groote legerhoofden, door losse benden en door zeroovers, die haar allen brandschatten, dan hebben wij zowat een beeld van het vroeg-middeleeuwsche leven aan Schelde en Maas of Rijnmond. ☞ Kunnen wij thans, te Brussel of Amsterdam vertoevend, in ons spoorboekje nazien, hoe wij in één nacht onder stoom naar Londen koersen of kunnen wij telefonisch onze zitplaats bespreken in een vliegtuig, dat ons binnen een paar uur in staat stelt in de Engelsche hoofdstad onze zaken te gaan afhandelen, toen, in 1000 of 1200, waren zulke reizen groote en gewaagde ondernemingen! De machtige Nederlandsche

Foto C. J. Steenbergh

HET STADHUIS TE HULST (1528-1534, TOREN VAN 1639)

ridder of de reeds rijkwordende Vlaamsche koopman besloot niet zomaar ineens tot een reis naar het land der Britten. De Vlaming reed in een karos op de Schelde aan, zocht daar scheepsgelegenheid naar Hulst. In Hulst kwam hij met aan-

Foto C. J. Steenbergh

REFUGIE VAN DE ABDIJ TEN DUINEN TE HULST (TWEDE HELFT DER 15DE EEUW)

bevelingsbrieven, paspoorten, een buidel geld, bedienden allicht. Daar wachtte hij dan de kans rustig (of onrustig!) af, dat een grooter zeilschip naar Engeland zou oversteken, en dagen later, soms bij ongunstig weer weken later, bereikte hij zijn doel aan de overzijde van het Kanaal. Indien men in de hulken, die toen groote schepen genoemd werden, zonder schade zijn reis volvoerde, werd God gedankt. Tot afweer van zee-roovers waren alle pijlen en bogen aan boord nagezien en bleven de speerpunten en de zwaarden zorgvuldig ingevet!

☞ Hulst is wel oud, dat de stad zóo lang vervlogen tijden in onze herinnering doet opleven bij hare feestviering ter gelegenheid van de herdenking van haar erkenning door het charter. Thans is het een liefelijk gelegen plaats, als gezegd ver van de grijze golven van den Scheldestroom, een bloeiende stad tusschen het vlakke ingepolderde land. In plaats van de oorlogsscheepjes, waarmee Prins Maurits haar langs den watterkant trachtte te ontzetten, toen Aartshertog Albertus met een machtig leger van vele duizenden zwaargewapende mannen Hulst aan landzijde omsingeld hield, en inplaats van de met goud en purper bekleede karossen van Keizer Maximiliaan en zijn schitterend gevolg van prinsessen, aartshertogen, kanseliers, kapelaans en klerken, rijdt nu een tram Hulst-Walsoorden over de dikke keitjes, en passeeren de boeren in helderopgewreven rijtuigjes de stille markt. Niets dan eenige Keizerlijke wapens, die inderdaad in het Raadhuisbordes nog aan die tijden van Keizerlijke bezoeken en privileges herinneren, verraadt overigens de Hulster vergane grootheid, dan één gebouw, — zeer zeker: de kathedraal! De mooie gothische kathedrale kerk zou niet zijn gesticht geworden in overoude tijden in eene stad zonder groote beteekenis. H. A.

Vol gerucht als het leven zelve breekt de branding; maar ginds aan den einder schijnt alles tot rust verstild.

Foto D. But

GEZICHT OP HULST VANAF DEN KERKTOREN

Over het leven der Eskimo's in het Oosten van Groenland

TOEN ik in het jaar 1910 voor de eerste maal het Oosten van Groenland bezocht, waren de inwoners voor het grootste gedeelte nog Heidenen. Zij onderwierpen zich nog aan hun priester-raadgevers, zij droegen nog hun oude phantastische pelskostuums met de openingen, waardoor de lucht kon binnendringen. Op deze wijze hielden zij zich schoon, zonder te baden. Vooral vielen mij de hygiënische vrouwenkostuums op. Tegenwoordig zijn de Oost-Groenlanders helaas begonnen met de Europeesche lange broek en onderkleding te dragen, zooals de beschaafde West-Groenlanders reeds lang doen. ☞ Toen ik voor 't eerst Oost-Groenland bezocht, wreven de inboorlingen nog de neuzen tegen elkaar, inplaats van te kussen. Doch deze zede geraakt tegenwoordig hoe langer hoe meer in onbruik. Men kan de oude cultuur der Oost-Groenlandse Eskimo's tot op zekere hoogte als het culminatiepunt der Eskimo-beschaving beschouwen. Natuurlijk hebben de verschillende Eskimostammen veel cultuur-eigenschappen gemeen, zoo b.v. de taal, de harpoen, de hondenslede en de kleine boot uit dierenhuiden, „kajak” geheeten. Maar nergens heb ik de techniek van het varen met den „kajak” zoo hoog ontwikkeld aangetroffen als op Oost-Groenland. Zooals deze menschen met hun kleine booten kunnen omslaan en zich dan weer oprichten is gewoon verbazingwekkend. Het laat zich haast niet met woorden beschrijven, alleen door filmbeelden kan men dit aanschouwelijk voorstellen. De kajak is feitelijk een geniale uitvinding. Met deze boot kan een man, die de techniek van het kajakvaren meester is, zelfs moeilijkheden overwinnen, die met ieder ander

wordig hoe langer hoe meer in onbruik. Men kan de oude cultuur der Oost-Groenlandse Eskimo's tot op zekere hoogte als het culminatiepunt der Eskimo-beschaving beschouwen. Natuurlijk hebben de verschillende Eskimostammen veel cultuur-eigenschappen gemeen, zoo b.v. de taal, de harpoen, de hondenslede en de kleine boot uit dierenhuiden, „kajak” geheeten. Maar nergens heb ik de techniek van het varen met den „kajak” zoo hoog ontwikkeld aangetroffen als op Oost-Groenland. Zooals deze menschen met hun kleine booten kunnen omslaan en zich dan weer oprichten is gewoon verbazingwekkend. Het laat zich haast niet met woorden beschrijven, alleen door filmbeelden kan men dit aanschouwelijk voorstellen. De kajak is feitelijk een geniale uitvinding. Met deze boot kan een man, die de techniek van het kajakvaren meester is, zelfs moeilijkheden overwinnen, die met ieder ander

Foto D. But

GEZICHT OP DEN WAL BIJ DE BEGIJNENPOORT TE HULST

GEZICHT OP KERK EN STADHUISTOREN TE HULST

vaartuig onmogelijk zijn. In de vreeslijkste stormen, waarin andere booten en schepen onafwendbaar verloren zijn, kan een Eskimo met zijn kajak als een watervogel over de schuimkoppen der stortgolven scheren. De kajak is zoo licht geconstrueerd, dat de golven hem niet stuk slaan kunnen. Hij wordt tot op den top der golven opgetild. Het gevaar van door een reusachtige stortgolf vernietigd te worden, vermijdt de Eskimo, door op het juiste tijdstip zijn boot te laten omkantelen. Met de kiel van zijn bootje naar boven en het hoofd onder water, laat hij de kokende golven over zich heengaan om zich daarna met behulp van zijn dubbel-roer weer op te richten. Het geraamte van den kajak, uit drijfhout of beenderen vervaardigd, wordt met sterke lederen riemen bijeengebonden en rondom met waterdicht zeehondenvel bekleed. Slechts in het midden is een ronde opening, juist groot genoeg om beenen en heupen van den roeier door te laten. Zoo zit de man als 't ware ingemetseld in zijn kajak. Bij slecht weer en wanneer hij verweg op open zee vaart, gebruikt de Eskimo een waterdichten kajakpels

sterke lijn uit dierenhuiden vervaardigd, bevestigd, en aan het andere einde van de lijn is een opgeblazen zeehondenvel vastgemaakt. Deze blaas moet verhinderen, dat het gewonde of gedooide dier zinkt. Met andere woorden: wat de Eskimo met zijn harpoen gewond heeft, dat krijgt hij ook. Zijn wapens en werktuigen maakt de Eskimo meestal nog uit het materiaal, dat bij hem te lande voorhanden is. Het benodigde hout krijgt hij door middel van den poolstroom en door drijfijfs. Het is voornamelijk Siberisch drijfhout, dat dwars over het gebied van de Noordpool met den zeestroom mee aan de kust van Groenland aanspoelt. Dit drijfhout is voor den Eskimo van veel belang, het wordt door hem zoo waardevol geacht, als goud bij ons. ☒ Wat de artistieke gaven der Oost-Groenlanders betreft, deze staan op buitengewoon hoog peil. Nergens heb ik een zoo rijke en fraaie ornamentiek bij andere Eskimostammen aangetroffen. Niet alleen, dat de vrouwen haar broeken, laarzen, pelsmantels en haarvlechten met eenvoudige, inheemsche middelen op de wonderbaarlijkste wijze versieren, maar ook de mannen bren-

Foto Chr. Leden

DANSENDE ESKIMO'S

Foto Chr. Leden

DE ESKIMO'S IN HUN KAJAKS

gen prachtige ornamenten aan op hun wapens en werktuigen. De mannen van Oost-Groenland hebben een buitengemeen talent om land- en zeedieren, vogels en visschen en allerlei fantastische, symbolische figuren uit de slag-tanden van walrussen en uit drijfhout te snijden. Harpoenen en schachten van messen, evenals allerlei andere werktuigen worden op deze wijze versierd. Ook muziek en dichtkunst hebben bij de Eskimo's van Oostelijk Groenland een betrekkelijk hoge ontwikkeling bereikt. Het gelukte mij gedurende mijn drie reizen naar het Oosten van Groenland, om een aantal liederen op mijn gramfoon op te nemen. Het was voor mij een verrassing bij de Oost-Groenlanders nog zulk een menigte van tradities aan te treffen die op de Westkust van Groenland onder invloed van pelsjagers en zendelingen verdwenen zijn. Op mijn eerste reis maakte ik kennis met den vermaarden Angagok (heidensche priester) Marattik. Hij was een groot zanger en danser en was voor mij van veel nut. Het gelukte mij zijn dansen op de film vast te leggen en zijn liederen op de gramfoon op te nemen. Van de muziek en de dans der Eskimo's kan men zich slechts door middel van gramfoon en film een denkbeeld vormen. Marattik was nog een heiden en danste zonder eenig gewetensbezwaar de oude buik- en kniedansen, ondanks het verbod der zendelingen. De Eskimo's hebben trouwens zelve een hoog ontwikkelde moraal. Volgens hun godsdienst is het een zonde om te liegen, te stelen of te bedriegen. Waar het er op aankomt, zijn medemensch zoo te behandelen, als men zelve gaarne zou willen behandeld worden, kunnen wij, beschaafde menschen, werkelijk nog wel wat van de heidensche Eskimo's leeren. Ze helpen elkaar volgens hun beste kunnen en nooit komt het voor, dat de éne Eskimo verhongert, terwijl zijn buurman in weelde leeft. De Eskimo's gelooven aan een leven na den dood, en ook dat ze in 't hiernamaals naar twee verschillende oorden gaan, al naar gelang ze verdiend hebben. In tegenstelling tot ons geloof denken de Eskimo's zich de belooning voor een goeden levenswandel in dit leven, als een zeer warm plekje in 't hiernamaals. De menschen, wier leven niet precies zoo is, als het wel had moeten zijn, zullen zich in 't hiernamaals moeten tevreden

stellen met hooger gelegen streken, waar het koud is. Zeer karakteristiek voor de beschaving der Eskimo's van Oost-Groenland zijn hun wedstrijden in zingen en dansen. Wanneer iemand een kwestie met een ander te regelen heeft, daagt hij hem uit, deze zaak door een zang- of dansduel te regelen, zonder dat zij vechten. Bij deze gelegenheid komt het er op aan alle fouten en gebreken van den tegenstander naar voren te brengen ten einde hem zoo belachelijk te maken, als maar mogelijk is. De tekst van deze tweestrijd-liederen wordt meestal van te voren gedicht, doch gedeeltelijk ook geïmproviseerd. Dikwijls worden ook het zondenregister en de familieschandaaltjes der voorouders van den tegenstander

Foto Chr. Leden

DE VROUWEN DER ESKIMO'S

aan 't daglicht gebracht en met spot gegeeseld. De dorpsbewoners zijn bij deze zang- en dansschermutselingen als rechter tegenwoordig. Wie door zijn geestigheden en aanklachten de meeste lachers op zijn hand krijgt, treedt als overwinnaar uit den strijd. Bij deze vreedzame duels wordt slechts een trommel afwisselend door de beide tegenstanders gebruikt. De één danst, zingt en slaat op den trommel, terwijl de ander rustig tegenover den voordrager staat en, zonder een spier te vertrekken, diens grappen en bespottingen aanhoort. Als de eerste met zijn lied klaar is, geeft hij den trommel met een hoffelijk gebaar aan zijn tegenstander, die nu den ander naar hartelust tegenpotten en hoonen mag. Vele oude liederen van Oost-Groenland behandelen deze zangen dansduels. De duel-liederen eindigen vaak met spottende, hoonende kreten. Behalve deze duel-liederen bezitten de Oost-Groenlanders nog kinderliedjes, jachtliederen en lyrische zangen. Volgens de vertaling van W. Thallitzer bezingt de Oostelijke Groenlander de genoemens van de vaart met den kajak in de volgende bewoording: „In de open lucht, buiten mijn huis, ben ik blijde, — als de hemel weer helder wordt, ben ik blijde, — als het water bevrijd wordt van het ijs, tot vreugde van den zeehondenjager, — als het water bevrijd wordt van het ijs, tot vreugde der zeedierjagers, — als het water bevrijd wordt van het ijs, tot vreugde der trommelstrijdvianden, — als het water bevrijd wordt van het ijs, tot vreugde dergenen die ter-

Foto Chr. Leden

'N ESKIMO KLEUTER

Foto Chr. Leden

BEGIN VAN DEN ESKIMO-DANS

Foto Chr. Leden

HOE ESKIMO'S „KUSSEN"

wille van den zangstrijd op reis gaan, dan ben ik blijde". Tegenwoordig zijn deze zangen dansduels weder geoorloofd; dank zij de verstandige maatregelen van den tegenwoordigen zendeling in Angmagsalik mogen de Oost-Groenlanders weer op hun oude wijze genieten. Ze zijn echter thans allen gedoopt en houden met toestemming van den zendeling slechts aan bepaalde oude gebruiken vast, als een herinnering aan hun voorouders.

CHRISTIAN LEDEN

Beschrijving van eenige kasteelen in de omgeving van Meran

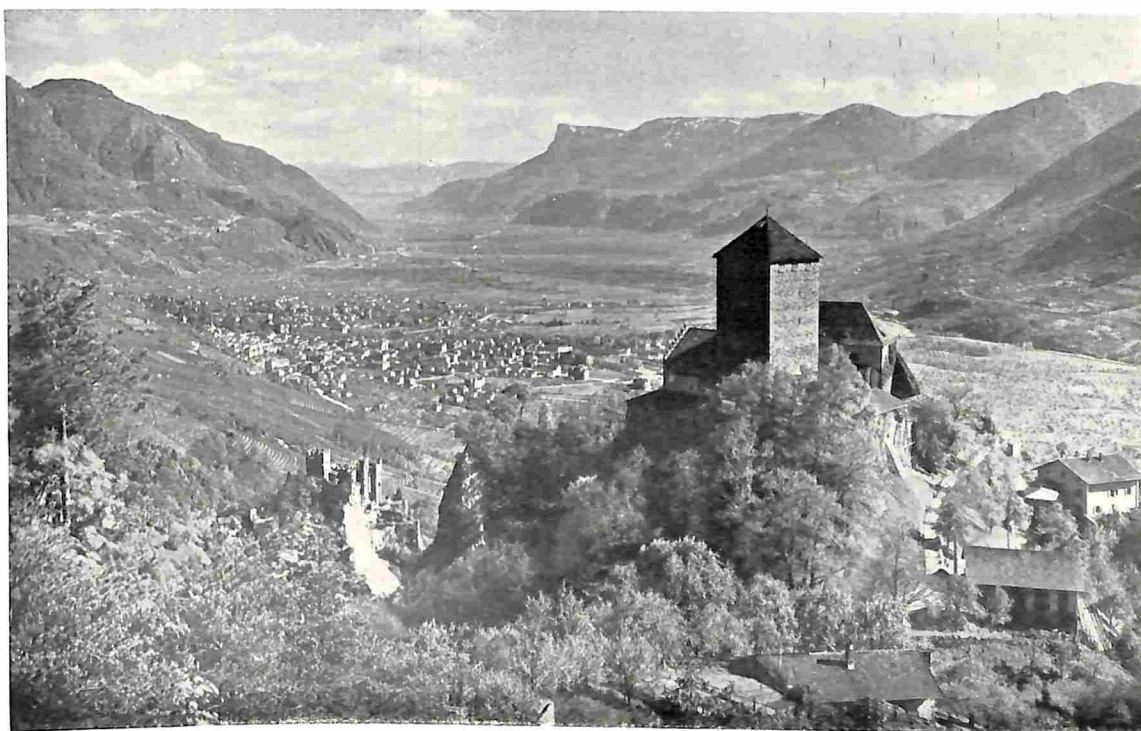
SCHLOSS TIROL

IK begin mijn beschrijving van eenige kasteelen in de omgeving van Meran natuurlijk met het stamslot der vroegere souvereine graven van Tirol. Het gaf zijn naam aan het dynastengeslacht dat het bewoonde en aan een groot gedeelte van het gebied waarover dit geslacht regeerde. Het schijnt dat de Romeinen hier reeds een versterkte plaats hadden en deze toen reeds Teriolis heette. Zeker is echter dat aan de overblijfselen van het eens zoo machtige Schloss Tirol geen kenteekenen te vinden zijn die op een hooger ouderdom dan hoogstens de 11de eeuw duiden. Veel weten we van de eigenlijke stichting niet af. Karel de Groote schijnt na de inlijving van Beieren bij zijn rijk een nieuwe verdeling gemaakt te hebben en zoo zou een gedeelte van het Etschdal tot iets boven Bozen getrokken zijn bij Graubunden waardoor de bisschop van Chur de kerkelijke en politieke macht over deze streken kreeg. Natuurlijk hadden deze bisschoppen overal hun ambtenaren, die zich trouwens al heel spoedig onafhankelijk wisten te maken en zoo duiken langzamerhand de graven van Vinschgau en daarna die van Tirol op. (Bertold en Albert 1140). Het is dus wel waarschijnlijk dat deze burcht in dezen tijd gebouwd werd. Op de plaats daarvan had echter vroeger een nonnenklooster gestaan. In de Aemterbücher uit de bisschopsarchieven te Chur worden daarvan de bewijzen geleverd. De laatste abdis van het klooster uit het huis van Rechberg brak haar gelofte en vlood met den kapelaan. Het klooster werd toen als straf verwoest. Het is wel waarschijnlijk dat de twee zoons van den graaf van Vinschgau de resten van dit klooster gebruikten om er hun burcht op te bouwen en toen deze klaar was, den naam daarvan aannamen, wat toen ter tijd gebruikelijk was. De burchtgraven stierven in 1253, in den persoon van Adelbert III, uit en een zijner 2 dochters, Adelheid, de vrouw van den graaf van Görz erfde de landen en het slot Tirol. Haar echtgenoot en zij namen toen den naam over en verlegden hun woonplaats naar Tirol; dus bleef het kasteel bewoond. Van belegeringen in de vroegste tijden kent men geen details, doch die van 1347 is door de reden waarom zij ondernomen werd, bekend geworden. Margarethe Maultasch, de laatste gravin von Tirol-Görz trouwde op haar 12de jaar in 1330 met Johan von Luxemburg, welken echtgenoot zij na 10 jaar om de een of andere

ROMAANSCH BOOGVENSTER MET MARMEREN ZUILEN IN SCHLOSS TIROL

reden kwijt wilde zijn. Op een goeden dag ging Johan met eenige vrienden en gevolg op de jacht. Toen het gezelschap 's avonds thuis kwam, vond het de poorten gesloten en werd op duidelijken toon medegedeeld dat Hertog Johan maar naar zijn land moest terug keeren, daar zijn echtgenoot het verdere leven zonder hem zou slijten. Het spreekt vanzelf, dat de echtgenoot over deze onaangename, doch zeker origineele daad van zijn rijke vrouw zeer verbolgen was en dat hij op wraak zinde. Hij haalde na eenigen tijd zijn broeder, den koning van Bohemen over Schloss Tirol te belegeren, doch hij had geen succes, daar „die Maultasch" het manmoedig verdedigde. Intusschen was Margaretha weer hertrouwd en wel met Ludwig Markgraaf van Brandenburg. Toen deze van de belegering hoorde (hij hield zich juist in Beieren op), snelde hij met een aantal krijgslieden toe en verdreef den vijand over de grenzen. Over „die Maultasch" zou nog heel veel te vertellen zijn. Veel romans zijn over haar geschreven en ik moet tot mijn spijt daarnaar verwijzen. Toen in 1363 Margaretha's eenige zoon stierf, droeg zij haar bezittingen over aan hare neven, de hertogen van Oostenrijk. De meestbekende daarvan was wel Friedrich IV, bijgenaamd „Friedl mit der leeren Tasche" of „der Bauernherzog". Hij was de lieveling van het Tiroler volk, iets wat de adel niet zetten kon en een langdurige strijd was dan ook daarvan het gevolg. Een groot

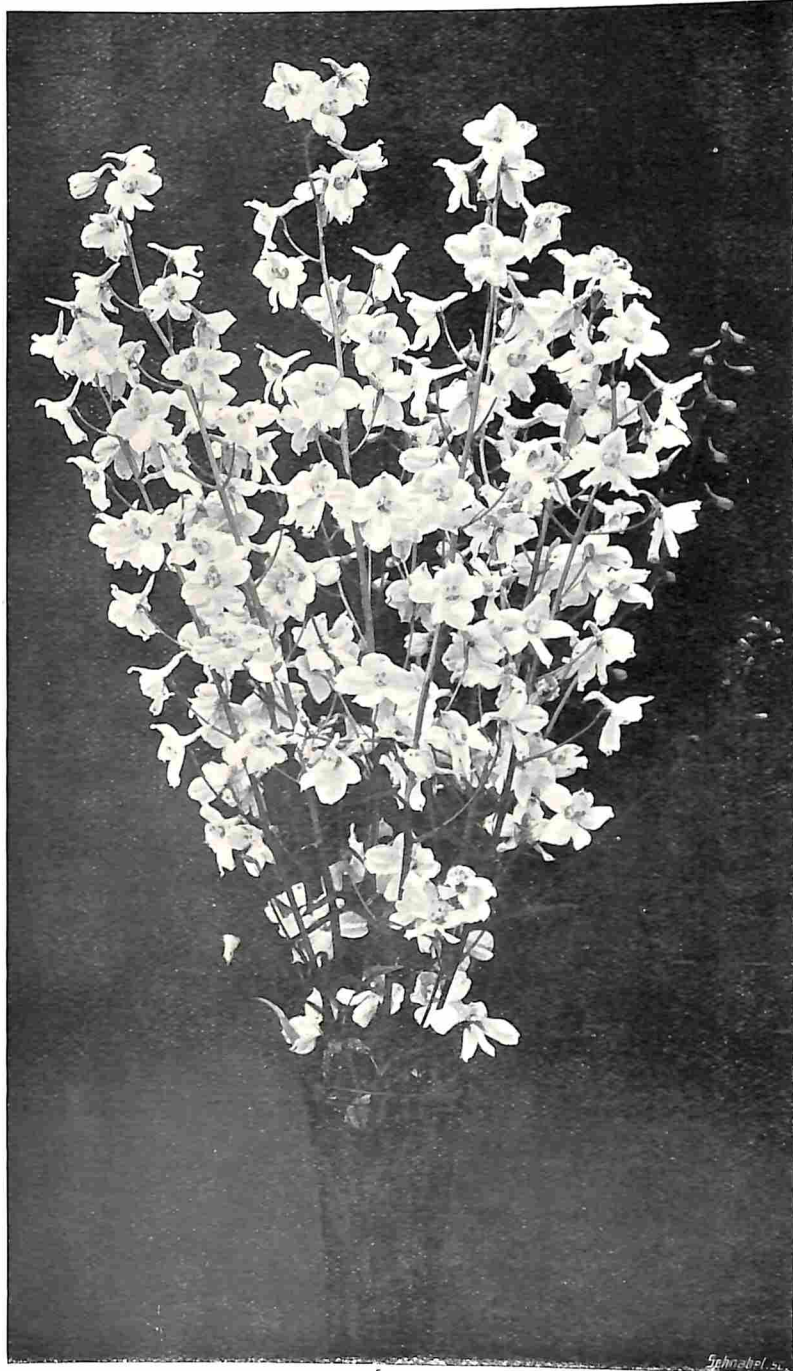

UITZICHT UIT SCHLOSS TIROL

aantal kasteelen werd belegerd, veroverd en verwoest, totdat hij zijn macht definitief gevestigd had. Zijn zoon Sigismund verlegde in 1460 de regeering naar Innsbruck, zoodat Tirol op-hield de werkelijke residentie der vorsten te zijn. Het werd toen de woning der „Landeshauptleute an der Etsch“. Nog later werd een Schlosshauptmann voldoende gevonden om het eens zoo roemruchtige stamslot der graven van Tirol te be-heeren. Dus wel een degradatie; doch het zou nog erger wor-den. Na de Napoleontische oorlogen werd het land Tirol bij Beieren ingelijfd. De nieuwe heeren hadden zoo weinig inte-resse in de kunst- en geschiedkundige waarde van het slot, dat het in 1808 openbaar verkocht werd. Frhr. Sebastian von Hausmann kocht het, waarna het aan de stad Me-ran kwam. Toen het land Tirol weer aan Oostenrijk kwam, schonk de stad het aan keizer Frans I. ☼ In de 2de helft der 19de eeuw werd veel aan het kasteel gerestau-reerd. Niet alles geschiedde streng in stijl, doch den ro-mantischen tijd waarin het geschiedde in aanmerking ne-mende, kan men toch zeer te-vreden zijn dat zoo weinig ge-zondigd werd. Het spreekt wel vanzelf, dat de tegenwoor-dige Italiaansche regeering weinig interesse toont. Het allernoodigste wordt echter gedaan om het voor een to-taal verval te behoeden. ☼ Nu rest mij nog een korte beschrijving van het slot te geven, wat mij door boven-staande geschiedkundige fei-ten gemakkelijker gemaakt wordt. Zooals vrijwel met alle kasteelen uit het begin der middeleeuwen het geval was, begonnen ongetwijfeld ook de bouwmeesters van Ti-rol met den toren (Bergfried, donjon). Deze werd steeds aan de aanvalszijde gebouwd om de eerste en hevigste aan-vallen af te slaan. Achter den toren werd dan het woon-huis (Palas) gebouwd. In bergachtig terrein werd steeds zeer gelet op een plaats die door de natuur reeds gemak-kelijk te verdedigen was. Men koos dus een heuvel of helling uit, die aan een of meer zij-den zoo steil was, dat de vijand daar onmogelijk of zeer bezwaarlijk een aanval kon ondernemen. Dat was dus de plaats voor het woon-huis: aan één kant verdedigd door zeer steile hellingen, aan den anderen kant door den toren. Zoo was zeker ook Tirol in de allervroegste tijden een zéér eenvoudig en klein versterkt huis. Doch daar het een dynasten-geslacht herbergde, wilden deze heeren dit al spoedig door een architectonisch fraai gebouw laten zien. Daarom bouwden zij iets later tegen de kapel, die hoogst-waarschijnlijk nog uit den tijd van het klooster is, een prachtig groot gebouw met groote ontvangstzalen. Dit ge-deelte vormt nu de kern van het kasteel en het is door de mooie Romaansche boogvensters met marmerzuilen, een uniek specimen van profane Romaansche bouwkunst. De toegangspoorten, zijn zeer origineel en het is niet onmogelijk, dat de omraming der deuren uit overblijfselen van het klooster zijn samengesteld. De voorstellingen zouden daar wel op wijzen. De kapel, die nog geheel in tact is en waar nog steeds de mis gehouden wordt is een juweel van bouwkunst. Doch misschien wel het allermooiste van Tirol

is de ligging en het uitzicht vanuit de keizerzaal. Ik zal niet probeeren dit te beschrijven; de foto's geven U er een, alhoewel zeer onvolmaakt, idee van. Is het een wonder, dat de Benedictijnsche nonnetjes deze plek uitkozen voor haar klooster en dat de graven van Vinschgau deze plek ook zoo aantrekkelijk vonden, dat ze besloten er een burcht neer te zetten? ☼ Ik zou dit artikel niet willen beëindigen zonder nog op te merken dat Tirol vroeger veel grooter geweest is. Tusschen 1535 en 1550 is een groot gedeelte daarvan in den afgrond verdwenen. Vijf-en-twintig tot dertig geheel inge-richte kamers schijnen toen in het diepe ravijn gestort te zijn, zoodat het kasteel nu van die zijde een vreemdsoortig aanzien heeft. Er is echter genoeg van over om zich de moeite te getroosten het te bezoeken. Het totaal gemis aan meubels uit vroeger tij-den is natuurlijk een na-deel, doch zoekt men die, dan zijn ze te vinden in Meran, in de Landesfürstliche Burg, een soort stadswoning der graven van Tirol, die uit den Gothischen tijd dateert.

A. A. v. R. v. S.

DELPHINIUM HYBRIDUM MOERHEIMI, EEN VASTE PLANT MET ZUIVER WITTE BLOEMEN

De samenstelling van borders

BIJ het samenstellen van borders komen veel factoren in aanmerking, die niet uit het oog verloren mogen worden, zoo o.a. het aantal planten waaruit de verschillende groepen bestaan. Bloemen, die na den bloei geheel afsterven, mogen niet in groote groepen gebruikt worden. Zoo van Delphiniums niet meer dan 5 of 6, Pionen nooit meer dan 3, Irissen 3 of 5 stuks bij elkaar, evenals Lupinen. Daar-entegen Phloxen altijd in groepen van 7 tot 12. Achillea, Salvia, Monarda en meere planten van een dergelijke groeiwijze ook varieerend, al naar de grootte van den border, van 6 tot 12 stuks. ☼ Bossige planten voor den voorgrond als Coreopsis verticillata, Lavendel en lage Astilbes moeten ook in kleiner aantal geplant worden, terwijl ijlere groeiers als Coreopsis lanceolata in langgerekte strooken gebruikt worden. ☼ Zoo ontstaat een soort van ondergrond waaraan men zich houden moet, maar niet te strikt, zoodat de mogelijk-heid blijft voor oneindige variatie. ☼ Vele menschen stellen prijs op een border slechts in één kleur, b.v. een blauwe, gele of grijze border. Dit is niet aan te raden voor een leek, kan echter heel mooi zijn. Er zijn o.a. zeer weinig tinten blauw die samen gaan. Hemelsblauw en pastelblauw moeten ver uit elkaar gehouden worden en veelal komen deze mooier uit door ze tegen andere kleuren te zetten. Dit wil niet zeggen, dat men moet zoeken naar contrasten, want felle tegenstellingen schitteren en ver-vinden. ☼ Het planten der borders kan voor droge gronden jaar. ☼ Het onderhoud van een border vraagt veel zorg en niet mee te beginnen. Indien men van te voren weet dat men weinig tijd aan zijn planten kan besteden, kan er rekening me-de gehouden worden in de plantenkeus, maar als regel vraagt

een border veel zorg. Ieder voorjaar moet alle opslag verwijderd worden; van planten die zich teveel hebben uitgebreid moeten de uitloopers in den grond weggenomen worden, opdat de sterke soorten de zwakkere niet overwoekeren en planten die in den winter doodgegaan zijn moeten opnieuw aangevuld worden. In den zomer moeten de bloemen opgebonden zijn, voordat deze door een storm of slagregen vernield worden; vooral bij Riddersporen is dit belangrijk. Dit opbinden moet zoo natuurlijk mogelijk gebeuren, zoodat men er niets van ziet. Het beste is een stevige tonkinstok midden achter de plant te steken en dan een raffia te binden aan één of meerdere stengels en de raffia dan op de natuurlijke hoogte stevig te hechten aan den stok en van den stok weer naar den volgenden stengel, zoodat een soort spinneweb ontstaat.

⊗ De stokken mogen vooral niet boven de bloemen uitsteken en de raffia moet zooveel mogelijk door de bladen bedekt worden. ⊗ Lagere wildgroeiende bossen met slappe stengels kunnen opgehouden worden door er hier en daar een stok onder te steken, maar hoofdzaak is dat de indruk natuurlijk blijft. ⊗ Belangrijk is, alle uitgebloeiende bloemen te verwijderen waardoor de bloei belangrijk verlengd wordt. Soms ontstaan 's zomers open plekken, vooral na den bloei der Delphiniums en het is aan te raden deze aan te vullen met zaaibloemen die van te voren in pot gekweekt zijn, vóór de Delphiniums b.v. Zinnia's in alle kleuren. Deze kleuren zijn gewoonlijk zoo mat en in zulke vreemde tinten, dat ze nooit storen; vooraan kunnen Nemesia's gebruikt worden. ⊗ In het najaar moeten de planten, na te zijn afgesneden, gedekt worden voor den winter. De bladhoudende soorten als Helianthemum, Alysium, ook Viola cornuta en Nepeta mogen alleen heel licht met dennentakken of riet bedekt worden, terwijl planten als Romneya, Alstroemeria, Galega, de nieuwere Lupinen en andere om een flinke laag blad of turfstrooisel vragen. ⊗ Ongeveer om de 4 jaar moet een border geheel opgenomen worden, de grond diep omgespit en gemest, te zware planten gescheurd en oude soorten weer door betere vervangen worden, zoodat weer een geheel nieuw ontwerp ontstaat. ⊗ Heeft men geen gelegenheid zijn planten geregeld op te binden en te verzorgen, dan kan men een samenstelling maken van sterke planten in weinig soorten, zooals Salvia met Geum Borisii, Malva mocshata alba, Nepeta Mussini en Helenium Crimson Beauty. Krachtige planten van deze soorten (natuurlijk geen ijle doorgesloten stengels, doordat de ligging niet aan hun eerste eischen van licht en voedsel voldoet) behoeven in het geheel niet opgebonden te worden. ⊗ Vaste planten komen het beste tot hun recht, onvermengd met andere planten, maar ook dit behoeft geen regel te zijn. Soms is een aanvulling met groenblijvende heesters gewenscht, vooral dicht bij huis of wanneer het huis de achtergrond der beplanting vormt. Deze moet hier het geheele jaar door voldoen. ⊗ Er kan ook

LUPINEN

meerendeel van onze huizen heeft echter helaas geen uitgesproken stijl, doch naar aanpassing aan de omgeving moet altijd gezocht worden. Begroeiing van de muren, bloembakken in de vensterbanken, ook bloemen in huis en vooral openslaande deuren naar den tuin laten huis en tuin in elkaar overgaan. ⊗ Met de vulling der bloembakken moet niet vergeten worden welke kleuren in de naaste omgeving voorkomen. Hoe vaak ziet men niet bakken met rose Geraniums, terwijl een perk met vuurroode bloemen voor het huis prijkt. Voor een huis met donkere houten overkapping kan een combinatie van donkerpaarse Petunia's en vuurroode Geraniums mooi zijn. Met de kleur van raamkozijnen en steen moet ook rekening gehouden worden. Geen rose geraniums bij rooden baksteen. ⊗ Dikwijls ziet men een grindpad vlak om het huis, wat dus een scherpe afscheiding geeft van huis en tuin. Hoeveel aar-

DUBBELE WITTE PAEONIA CHINENSIS

niet genoeg nadruk gelegd worden op de belangrijkheid van het verbinden van huis en tuin. Eén geheel moeten ze worden. Bij de nieuwe moderne landhuizen met hun sterke uitgesproken lijnen en platte daken moeten ook deze zuivere lijnen in den tuin naar voren komen. Rechthoekig, klaar en overzichtelijk, een logische voortzetting van het huis. 't Kan een eenigszins killen indruk maken, maar de moderne architectuur is koud. ⊗ Bij een landhuis in cottigestijl dringen lijnen niet zoo op den voorgrond, daarom brengt men ze in den tuin zoo weinig mogelijk aan. Liefst geen paden, maar gras en wanneer paden gewenscht worden een tegelpad of slechts enkele „steppingsstones“. „Niet te veel rechte lijnen“ heeft echter niets te maken met de slinger- en kronkelpaden der landschapsstijl. De beplanting kan hier rechthoekig gemaakt worden, daar overhangende takken alle grenzen verdoezelen. ⊗ Het

diger is het niet, wanneer een beplanting vlak tegen den muur den overgang vormt. Deze strooken behoeven niet breed te zijn 50—75 cm is voldoende. Ze behoeven dus geen beletsel te zijn voor luiken sluiten en ramen wasschen. De beplanting moet eenvoudig zijn en dus uit weinig soorten bestaan, zoo veel mogelijk uit groenblijvende planten als *Berberis stenophylla*, *Cotoneasters*, *Lonicera nitida*, *Pernettya*, *Senecio Grayi*, enz. verder mooie bladheesters vooral *Berberis Thunbergii atropurpurea* en vooraan als vaste planten alle soorten met mooi blad, *Sedum spectabile*, *Iris germanica*, *Iberis*, *Nepeta*, *Lavendel* en *Santolina*. ☞ De klimplanten moeten zich hier bij aansluiten; hierbij is de windrichting ook van het grootste belang. Op het noorden is *Hedera*, de gewone Klimop het beste. Ook Kamperfoelie verdraagt schaduw. Halfschaduw verdraagt Wingerd, de zelfklimmende *Partenocissus Veitchii* en de kleinbladige *Parthenocissus quinquefolia*. ☞ Bloeiende klimplanten moeten alle voldoende zon hebben. *Clematis* op een beschutte plaats b.v. op het Zuid-Oosten, evenals de vroegbloeiende *Jasminum nudiflorum*. Over een luifel of om een hoogen schoorsteen te bedekken is *Polygonum* het beste. Deze bereikt reeds de eerste jaren een hoogte van vele meters en bloeit in den nazomer rijk met witte tros-

sen die hem den naam Bruidsluier bezorgde. ☞ Een uitgesproken modern huis zal gewoonlijk geen begroeiing der muren toestaan, daar de scherpe lijn hierdoor verwaagd wordt, evenals een beplanting dadelijk tegen het huis hier niet altijd op zijn plaats zal zijn. Hier kan men het gras doortrekken tot aan de muren. ☞ Waar de beplanting met veel groenblijvende soorten

's zomers wat saai zou zijn, kan deze aangevuld worden met twee-jarige planten en zaaibloemen. Zoo voor den voorzomer b.v. een tusschenbeplanting van *Campanula medium* in wit, rose en lila met gemengde *Petunia's* in de zelfde kleuren in de vensterbanken, voor den nazomer enkele stokrozen: niet domineerend, slechts in enkele onopvallende kleuren verbinden deze smalle randen het huis met den verderen tuin.

MIEN RUYS

De doolhof der dwaasheid

36)

DOOR RALPH SPRINGER

HET meisje keek hem verrast aan. Dan bloosde ze diep. „Luistervinken, Oom Peter. Is dat niet . . . onwaardig?” „Ben jij een journaliste?” vroeg hij. „Enfin, als je gewetensbezwaren hebt, dan niet, natuurlijk”. „Ik wil niet luisteren. Ik moet luisteren. Wat Wil . . . wat Bill zegt, ja wat hij denkt is voor mij van het allergrootste belang. Oók, nee vooral, voor die arme Leni”. „Heb je haar de krant laten zien, Tilly?” „Integendeel. Ik heb John order gegeven alle bladen op te koopen en te verbranden”. „Daar gaat mijn kostbare krant”, grinnikte de oude heer. „En nu, luister en praat geen woord. Hoewel ik het niet waarschijnlijk acht, is het toch niet uitgesloten dat eenig geluid van uit deze kamer wordt overgebracht naar andere vertrekken”. De heer Van Nuchteren drukte op een bijna onzichtbaar knopje in den wand. „Bill's kamer is in-

geschakeld”, fluisterde hij. „Neem nog een sigaret en ga er rustig bij zitten”. Een licht gedruisch, een geroezemoes stroomde nu door de kamer. Toen kletterde iets, rinkelde, als viel glaswerk aan scherven. Een zwaardere slag volgde, als van een aardewerk pot. Weer glasgerinkel en toen gekraak van hout, als werd een meubelstuk gewelddadig bewerkt. Tilly keek naar den ouden Peter. Deze grinnikte geamuseerd om den verbaasden blik in haar oogen. „Hij breekt een beetje mijn boel af”, fluisterde hij. „Wat voor den duivel maak jij een helsch lawaai”, klonk nu opeens duidelijk de stem van Jack Munnik. „Als die ouwe gek dat hoort, smijt-ie ons allebei de deur uit!” „Was-ie maar een gek!” riep Bill's stem als razend. „Dan kon ik hem tenminste laten opsluiten, zoodra jij met Leni getrouwd bent. Maar hij is een idioot!” Rood van schaamte en ergernis keek Tilly naar den heer Van Nuchteren. Deze drukte beide handen voor den mond om het niet van pret uit te schateren. „Laat hem idioot zijn”, antwoordde Jack nijdig. „Denk je dat mij al die tergende poespas bevalt? Als Leni mijn vrouwtje is . . .” „Dan mag je nog minstens tien jaren lang die poespas verdragen”, hoonde Bill. „Dat oude stuk kwikzilver overleeft Methusalem, let op wat ik je zeg”.

„Hij kan hangen voor mijn part, Bill. Ik neem Leni mee en laat hem in zijn eigen grappen gaar koken. Overigens is alles voor minstens de helft jouw schuld. Als jij er niet op had gestaan naardat verwenschte St. James Square te gaan, zouden we nu nóg in het bezit van onze koffers zijn”. „En jij zonder Leni en ik zonder Tilly, Jack”, zei Bill opmerkelijk zachter. „Zou

je dát beter hebben gevonden?” Nu lette Oom Peter op Tilly. Ze klemde de tanden opeen en deed of ze niet meer luisterde, maar haar ooren bewogen van zenuwachtigheid. „Om de maan niet, Bill”, antwoordde Jack, ontroerd. „Al die maligheid, die angst en het gemis van onze koffers heb ik kunnen dragen, omdat ik met haar reisde en haar dagelijks zag. En ik kan nog veel meer missen en alles verdragen, als ik háár maar mag behouden”. „Zoo denk ik ook, Jack”, zei Bill bijna fluisterend. „Als ik Tilly aankijk, dan is het me net of ik vroeger nog nooit een vrouw heb gezien. Zoo-veel spijt ik nú voel, dat ik zoo'n leven ben doorgestaan en haar niet eerlijk durf onder de oogen komen, zoo blij ben ik dat we die kraak aan de Middellandsche Bank hebben gezet. Anders had ik haar misschien nooit ontmoet”. Het scheen een oogenblik stil te zijn, in Bill's kamer. Tilly drukte haar zakdoek tegen den mond. Haar oogen stonden vol tranen. „Bill”, begon dan weer Jack's stem, „zou jij denken dat Leni mijn verleden zou kunnen vergeten en een nieuw leven met mij durven beginnen?” „Wie weet . . . ik denk van wél. Met de millioenen van dien ouden nar kan dat nieuwe leven niet zoo moeilijk zijn als onze jeugd, zou ik zeggen”. „Ik wil niet!” barstte Jack nu plotseling uit. „Ik wil niet van hém afhankelijk zijn. Leni moet mijn vrouw worden en mij nemen, zonder op zijn geld te rekenen”. „Wat wordt er nú gebakken?” fluisterde de oude Peter. „Jack!” kreet Bill verheugd, „wil je dat werkelijk? Kerel, ja?” „Ja. Wat Leni in de toekomst zal krijgen en bezitten, moet van mij afkomstig zijn.”

(Wordt vervolgd)

SCHLOSS TIROL